

BUGUNGI KUNDAGI MOLIYA SIYOSATI VA UNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI*Milliy bank xodimi**Djumabayev Aybek Reimbayevich*

Annotatsiya: Ushbu maqolada hayotining barcha jabhalarida va iqtisodiy sohada moliyaviy munosabatlar, xo'jalik yuritishning turli-tuman shakllaridan foydalanish jamoat talab-ehtiyojlarini yaxshiroq qondirish, resurslarni tejash, mahsulot assortimenti va texnika bazasini yangilash, mehnat jamoalarining ijtimoiy muammolarini hal etishi yo'lida raqobatni rivojlantirish haqida fikr yuritilgan.

Kalit so'zlar: Moliya, tovar, mamlakat ichki bozori, moliya resurslari, moliya mexanizmi, korxonalar va tashkilotlarning pul daromadlari, jamg'armalar, ijtimoiy ishlab chiqarish.

Аннотация: В данной статье финансовые отношения во всех аспектах жизни и в экономической сфере, использование различных форм хозяйствования для лучшего удовлетворения общественных потребностей, экономии ресурсов, обновления ассортимента продукции и технической базы, развития конкуренции на пути решения социальных проблем. проблемы трудовых коллективов.

Ключевые слова: Финансы, товары, внутренний рынок страны, финансовые ресурсы, финансовый механизм, денежные доходы предприятий и организаций, сбережения, общественное производство.

Annotation: In this article, financial relations in all aspects of life and in the economic sphere, the use of various forms of economic management to better meet public needs, save resources, update the product range and technical base, develop competition in the way of solving social problems of labor teams held.

Key words: Finance, goods, domestic market of the country, financial resources, financial mechanism, monetary income of enterprises and organizations, savings, social production.

Yaqin o'tmishda, mamlakatimizning iqtisodiy va ijtimoiy taraqqiyotiga, ma'lum ma'noda, to'sqinlik qilib kelgan moliyaviy siyosat yurgizilganligi hech kimga sir emas. Buning ustiga shu davrlar mobaynida mamlakat taraqqiyotini ta'minlashda faol moliyaviy siyosatning roliga yetarlicha baho berilmadi. Jamiyat hayotining barcha jabhalarida va eng avvalo, iqtisodiy sohada moliyaviy munosabatlarning mavqei buzib ko'rsatildi. Moliya va moliyaviy dastaklarning faol roli inkor etilib, moliyaviy siyosat talab etilgan muammolarni hal qilishga qaratilgan zarur usullarni ishlab chiqishga o'zlashtirilib qoldi. Rivojlanishning uzoq davriga mo'ljallangan va ilmiy jihatdan asoslangan konsepsiyalarning ishlab chiqilmaganligi, kam samara beradigan, qisqa

muddatli foyda olishni ko'zlab amalga oshirilgan chora-tadbirlar iqtisodiyotni qiyin ahvolga olib keldi. O'zbekiston mustaqillikka erishib, iqtisodiy rivojlanishda bozor munosabadariga yuz tutar ekan, ijtimoiy hayotning barcha sohalarida bo'lgani kabi, moliya va moliyaviy munosabatlarda ham chuqur islohotlarni amalga oshirishga to'g'ri keldi. Belgilangan strategik vazifalar davlatning taktik chora-tadbirlari asosida bajarila boshlandi. Tovarlar va xizmatlarning mamlakatlararo harakatini tartibga solib turuvchi, milliy iqtisodiyoti mustahkamlash va himoya qilishga qaratilgan boj siyosati ishlab chiqilib, hayotga tadbiriq etildi. Bu siyosat hozirgi kunda mamlakat ichki bozoriga past sifatli, inson salomatligiga putur yetkazuvchi tovarlar kirib kelishiga yo'l qo'ymaslik va ilg'or texnologiyalar, fan-texnika yutuqlari natijalarining mamlakat iqtisodiyotida yetakchi bo'lishini rag'batlantirish vositasida og'ishmay amalga oshirilmoqda.

Jamiyat hayotining iqtisodiy va ijtimoiy sohasiga moliyaviy ta'sir o'tkazishning asosiy uslublari sifatida, soliq solish, moliya resurslaridan mohirona va oqilona foydalanish, moliyalashtirish, moliya bozori va boshqalarni ko'rsatish mumkin. Jamiyat taraqqiyotining hozirgi bosqichidagi moliya siyosati moliya strategiyasi talablari asosida va yuzaga kelgan iqtisodiy shart-sharoitlarni hisobga olgan holda ishlab chiqilgan. Xo'jalik yuritishning turli-tuman shakllaridan foydalanish jamoat talab-ehtiyojlarini yaxshiroq qondirish, resurslarni tejash, mahsulot assortimenti va texnika bazasini yangilash, mehnat jamoalarining ijtimoiy muammolarini hal etishi yo'lida raqobatni rivojlantirish, tashabbuskorlik ko'rsatish uchun shart-sharoitlarni yaratadi. Ijtimoiy va boshqa ehtiyojlarni qondirishga yo'naltiriladigan moliya resurslarining o'sishiga, eng avvalo, samarali faoliyat ko'rsatish orqali erishiladi. Biroq siyosiy, iqtisodiy va ijtimoiy sharoit o'zgarishi bilan davlat xarajatlari doimo o'sib boradi. Shu munosabat bilan hozirgi moliya siyosati davlat moliya resurslarining muntazam o'sishini ta'minlashga qaratilgan tadbirlarni nazarda tutadi. Byudjetga tushayotgan to'lovlar hajmini oshirish zarurligi xo'jalik bo'g'inlaridagi ishchanlik kuchini jonlantirishga qaratilgan moliya siyosatini hayotga tatbiriq etilishini talab qiladi. Moliyaviy siyosatni faollashtirish maqsadida moliyaviy resurslarni qayta taqsimlash amaliyotini tubdan o'zgartirish katta ahamiyatga ega. Mablag'larning o'tkazib turilishi esa moliyaviy resurslardan talab va taklifni hisobga olgan holda foydalanishni nazarda tutadi. Moliya bozorining rivojlanishi munosabati bilan milliy iqtisodiyotni rivojlantirish va umumdavlat ehtiyojlarini qondirish uchun aholi, korxonalar va tashkilotlarning pul daromadlari va jamg'armalarini jalb etish kerak. Shu munosabat bilan Davlat obligatsiyalari va xazina biletlarini chiqarish ham davlat resurslari hajmini ko'paytirishi aniq.

Xulosa qilib aytganda, Moliyaviy siyosat real moliyaviy imkoniyatlarni hisobga olgan holda ishlab chiqilishi va tatbiriq etilishi lozim. Xarajatlar moliya resurslarining ko'paygandagina o'sishi mumkin. Bu, eng avvalo, ishlab chiqarishni moliyalashtirishni

bildiradi. Iqtisodiy va moliyaviy siyosatning hamma tadbirlari, bir tomondan, aholiga o'z daromadlarini oshirish imkoniyatini berish, ikkinchi tomondan esa tadbirkorlik faoliyatini rivojlantirish uchun maqbul sharoitlarni yaratishga qaratilishi kerak. Moliyaviy siyosatning tubdan o'zgarishiga mos ravishda moliya mexanizmi ham qayta qurilmog'i darkor. Moliya mexanizmini qayta qurishdan asosiy maqsad bozor munosabatlari zaminida ijtimoiy ishlab chiqarish samaradorligiga uning ta'sirini kuchaytirish, moliya resurslaridan foydalanish samaradorligini oshirishni ta'minlashdir. Moliya mexanizmini qayta qurish negizida korxonalar, tashkilotlar ishining yakuniy natijalarini yaxshilash uchun xo'jalik tashabbuskorligi va mas'uliyatini butun choralar bilan kuchaytirish talab qilinadi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Sh.M.Mirziyoyev. Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. Toshkent "O'zbekiston" 2016
2. I.A.Karimov O'zbekiston -iqtisodiy islohotlarni chuqurlashtirish yo'lida. -T.: «O'zbekiston», 1995
3. A.V.VAHOBOV, T. S.MALIKOV. "Moliya" Toshkent - «Noshir» - 2012
4. www. edu. uz
5. www. pedagog. uz
6. www. tdpu. uz
7. www. ziyonet.uz